

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jaroslavy Skoumalové a soudců Mgr. Petra Sedláka, Ph.D. a JUDr. Václava Štencle, MA v právní věci žalobkyně: **Z. F.**, zastoupená Mgr. Martinou Šamlotovou, advokátkou se sídlem Příkop 8, Brno, proti žalovanému: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 8. 2014, č. j. MV-87688-6/SO-2013,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 1. 8. 2014, č. j. MV-87688-6/SO-2013, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náklady řízení ve výši 24.456 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně Mgr. Martině Šamlotové, se sídlem Příkop 834/8, Brno.
- III. Žalobkyně **je povinna** zaplatit za rozhodnutí soudu o návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě soudní poplatek ve výši 1.000 Kč ve lhůtě patnácti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I. Předmět řízení

[1] Žalobkyně se žalobou doručenou Krajskému soudu v Brně dne 18. 8. 2014 domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 8. 2014, č. j. MV-87688-6/SO-2013, ve spojení s rozhodnutím Ministerstva vnitra ČR, odboru azylové a migrační politiky (dále též „správní orgán prvního stupně“ či „prvostupňový orgán“) ze dne 23. 4. 2013, č. j. OAM-864-7/TP-2013. Žalovaný napadeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, který dle ustanovení § 87k odst. 1 písm. g) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a změně některých zákonů, v účinném znění do 17. 12. 2015 (dále též „zákon o pobytu cizinců“) zamítl žádost o vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky podané na základě ustanovení § 87h odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Žalobkyně dne 8. 2. 2016 podala návrh na přiznání odkladného účinku žaloby dle ustanovení § 73 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále též „správní řád“), který jí byl usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 14. 4. 2016 přiznán.

II. Obsah žaloby

[2] Žalobkyně namítá, že napadené rozhodnutí žalovaného je nezákonné. Žalobkyně má za to, že závěry správního orgánu prvního stupně jsou nesprávné, jelikož splňuje podmínky dle ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců a je rodinným příslušníkem občana Evropské unie. Dle názoru žalobkyně je možné ji podřadit pod rodinného příslušníka dle ustanovení § 15a odst. 1 písm. d), za použití ustanovení § 15a odst. 2 písm. b), c) zákona o pobytu cizinců, neboť žalobkyně je přímým příbuzným vzestupné linie manželky občana České republiky. Důvodu své nezaopatřenosti spatřuje žalobkyně ve smyslu ustanovení § 15a odst. 2 písm. b) a c) zákona o pobytu cizinců v neschopnosti vykonávat výdělečnou činnost z důvodu stáří a neschopnosti být soběstačná a potřeby neustálé péče. Žalobkyně dále uvádí, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie v souladu s ustanovením § 15 odst. 3 písm. a) bod 2, 3 zákona o pobytu cizinců. Žalobkyně uvádí, že je občanem Evropské unie vyživována, jelikož její starobní důchod, který pobírá v zemi svého původu na Ukrajině, nepostačuje na pokrytí základních potřeb. Žalobkyně má za to, že je možné ji podřadit i pod rodinného příslušníka občana Evropské unie dle ustanovení § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, neboť žije se svým zetěm ve společné domácnosti a má s ním prokazatelně trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému, uvedenému v ustanovení § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců.

[3] Žalobkyně konstatuje, že je nutné přihlédnout nejen k přiznanému nároku na starobní důchod a jeho vyplácení, ale zejména k jeho výši a zdali, takto poskytovaná částka je dostatečná k zajištění základních potřeb. Dále tvrdí, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se sama o sebe nedokáže postarat a žije se svým zetěm, občanem Evropské unie, ve společné domácnosti. Dle názoru žalobkyně správní orgán pochybil při výkladu ustanovení § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, který byl vyložen restriktivním způsobem, neboť samotné dosažení důchodového věku nemůže být považováno za

skutečnost, v důsledku které již nelze považovat cizince za rodinného příslušníka občana EU. Žalobkyně uvádí, že se jedná o porušení zákazu diskriminace a bezdůvodně by zvýhodňoval osoby na základě věku. Z výše uvedeného žalobkyně dovozuje své postavení rodinného příslušníka občana Evropské unie dle ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců a s ohledem na prokázanou existenci humanitárních důvodů, splňovala v době vydání napadených rozhodnutí a splňuje všechny zákonné podmínky pro vydání povolení k trvalému pobytu v souladu s ustanovením § 87h zákona o pobytu cizinců.

III. Vyjádření žalovaného a replika žalobkyně

[4] Žalovaný ve svém vyjádření, doručeném soudu dne 31. 10. 2014 navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Žalovaný uvádí, že žádost o povolení k trvalému pobytu dle ustanovení § 87h odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců lze vztahovat pouze na rodinné příslušníky občanů Evropské unie. Dle ustanovení § 15a odst. 3 písm. a) bod 3. zákona o pobytu cizinců je nutné věrohodně prokázat, že se o sebe cizinec z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nedokáže postarat bez osobní péče občana Evropské unie. Žalovaný nepochybně, že se žalobkyně potýká se zdravotními potížemi, ale žalobkyní doložené písemnosti nemají relevanci odborného posudku, stanovující do jaké míry a zdali vůbec, jsou omezeny její funkční schopnosti nutné pro zvládání životních potřeb. Žalovaný upozorňuje na ustanovení § 42a odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců, který na situaci žalobkyně pamatuje a cizinci za účelem společného soužití rodiny přiznává povolení k dlouhodobému pobytu. Žalovaný konstatuje, že napadené rozhodnutí je v souladu se zákonem a prokázání splnění podmínek v ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců je vždy na cizinci.

[5] Žalobkyně se vyjádřila ve své replice, doručené zdejšímu soudu dne 26. 11. 2014, tak, že postup navrhaný žalovaným, a to žádost o dlouhodobý pobyt dle ustanovení § 42a odst. 1 zákona o pobytu cizinců nelze aplikovat na její situaci, jelikož její dcera získala státní občanství České republiky a nejedná se tedy o sloučení rodiny s cizincem pobývajícím na území České republiky na základě povoleného pobytu. Žalobkyně se tak dostala do absurdní situace, kdy nemůže dosáhnout sloučení rodiny se svojí dcerou, občankou České republiky, pouze proto, že její dcera již není cizincem s povoleným pobytem. Žalobkyně má za to, že žalovaný musí vykládat ustanovení § 15a odst. 3 bod 3. zákona o pobytu cizinců stejně jako vykládá ve svém vyjádření ustanovení § 42a odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců, jinak by došlo k nespravedlivé situaci, kdy určitá část cizinců bude vyloučena z práva na sloučení rodiny jenom proto, že rodinní příslušníci, za kterými se hodlají na území České republiky sloučit, jsou jejími občany.

IV. Posouzení věci krajským soudem

[6] Krajský soud v Brně na základě včas podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2, věta první, s.ř.s.), jakož i řízení předcházející jeho vydání. Při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správních orgánů (§ 75 odst. 1 s.ř.s.). Zdejší soud

dospěl k závěru, že žaloba **je důvodná**, že napadené rozhodnutí žalovaného **nebylo vydáno** v souladu se zákonem. O žalobě soud rozhodl, aniž nařizoval jednání, za podmínek vyplývajících z ustanovení § 51 odst. 1 s.ř.s.

[7] Ze spisového materiálu vyplývá, že dne 16. 1. 2013 podala žalobkyně žádost o povolení k trvalému pobytu za účelem sloučení rodiny podle ustanovení § 87h odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců z humanitárních důvodů. Dne 23. 4. 2013 bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí Ministerstvem vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky, kterým byla žádost žalobkyně zamítnuta. Žalobkyně podala odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí dne 17. 6. 2013 a dne 1. 8. 2014 bylo vydáno napadené rozhodnutí.

[8] Spor v projednávané věci mezi účastníky řízení tkví v otázce, zda žalobkyně splňuje podmínky pro udělení trvalého pobytu dle ustanovení § 87h odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců a zda je možné žalobkyni dle zákona o pobytu cizinců považovat za rodinného příslušníka dle ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců.

[9] V souzené věci rozhoduje zdejší soud podruhé. Rozsudkem ze dne 31. 8. 2016, č. j. 31 A 74/2014-41 zdejší soud zamítl žalobu s tím, že žalobkyně nesplňuje žádnou podmínku dle ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců a nelze ji považovat za rodinného příslušníka občana Evropské unie.

[10] Uvedené rozhodnutí zrušil Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 26. 1. 2017, č. j. 5 Azs 224/2016-47, ve kterém upozornil na nevypořádání námitky. Nejvyšší správní soud uvádí, že „*Krajský soud zcela pominul námitku stran neaplikace § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, podle něhož je v obdobném postavení jako rodinný příslušník občana Evropské unie i cizinec, který hodnověrným způsobem doloží, že má s občanem Evropské unie trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žije s ním ve společné domácnosti. Stěžovatelka v žalobě poukazovala na to, že jedním z důvodů pro přiznání statutu rodinného příslušníka občana Evropské unie je v jejím případě to, že splňuje podmínky uvedené v § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, neboť žije se svým zetěm J. S. ve společné domácnosti a má s ním prokazatelně trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému. Správní orgány aplikaci uvedeného ustanovení odmítly pouze s tím, že § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců lze aplikovat na vztah druh – družka. Krajský soud se však tímto žalobním důvodem vůbec nezabýval, se závěry správních orgánů o neaplikaci § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců se nikterak nevypořádal a jejich argumentaci nevyvrátil ani nepodpořil.*“

[11] Nejvyšší správní soud dále uvádí, že „*Při posuzování otázky, zda je stěžovatelka osobou vyživovanou občanem Evropské unie se nelze omezit pouze na zkoumání, zjištění a konstatování existence určitého příjmu stěžovatelky. Pro závěr, zda se jedná o vyživovaného cizince, je třeba posoudit veškeré individuální okolnosti daného případu, tzn. faktickou situaci stěžovatelky, zda je či není s ohledem na svou ekonomickou a sociální situaci schopna uspokojovat své základní potřeby a zda je stěžovatelce občanem Evropské unie poskytována nezbytná materiální pomoc, bez které by své základní životní potřeby nebyla schopna zajistit. Správní orgány obou stupňů se však zaměřily pouze na skutečnost, že stěžovatelka pobírá starobní důchod, aniž dále zkoumaly a zohlednily její skutečné sociální a finanční podmínky. Správní orgány se nezabývaly podstatnou a rozhodnou okolností, tj. zda je stěžovatelka*

fakticky závislá na materiální podpoře svého zetě. Ku uvedenému bylo třeba posoudit stěžovatelkou předložené důkazy, zejména prohlášení dcery a jejího manžela, případně provést i další důkazy, např. výslech těchto osob, které by mohly pomoci objasnit stav věci tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti. Teprve na základě takto provedených zjištění by bylo možné provést celkové vyhodnocení tvrzeného vztahu stěžovatelky a posouzení, zda naplňuje či nenaplňuje materiálně znaky vyživované osoby dle § 15a odst. 3 písm. a) bod 2. zákona o pobytu cizinců v rozhodném znění.“

[12] Podle ustanovení § 110 odst. 4 s.r.s. je zdejší soud vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu.

[13] Žalobkyně má za to, že ji lze považovat za rodinného příslušníka občana Evropské unie dle ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců. V době podání žádosti o trvalý pobyt žalobkyní, jak vyplývá ze soudního a správního spisu, nebyla dcera žalobkyně, M. S. F., ukrajinské národnosti, občanem Evropské unie, jelikož občanství České republiky získala až dne 11. 4. 2014.

[14] Žalobkyně podala žádost o trvalý pobyt dne 16. 1. 2013 na základě ustanovení § 87h odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců, přičemž tuto žádost mohou podat pouze rodinní příslušníci občana Evropské unie. Ze správního spisu nicméně vyplývá, že dcera žalobkyně, se dne 7. 3. 2009 provdala za J. S., občana České republiky. V době podání žádosti žalobkyně tak pobývala dcera žalobkyně na území České republiky na základě uděleného trvalého pobytu za účelem sloučení s občanem Evropské unie, s manželem. Správní orgán tak nejdříve musel vypořádat otázku, zda splňuje žalobkyně podmínky pro definici rodinného příslušníka dle ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců, aby mohl posuzovat žádost dle podaného ustanovení § 87h odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců.

[15] Zdejší soud se zabýval ustanovením § 15a zákona o pobytu cizinců ve znění účinném do dne 17. 12. 2015. Soud zdůrazňuje, že prostý jazykový výklad na tomto místě představuje pouze základní východisko k aplikaci právní normy (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2011, č. j. 1 As 110/2010-151).

[16] Ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců zní ve znění do 17. 12. 2015:

„§ 15a

(1) Rodinným příslušníkem občana Evropské unie se pro účely tohoto zákona rozumí jeho

a) manžel,

b) rodič, jde-li o občana Evropské unie mladšího 21 let, kterého vyživuje a se kterým žije ve společné domácnosti,

c) dítě mladší 21 let nebo takové dítě manžela občana Evropské unie a

d) nezaopatřený přímý příbuzný ve vztupné nebo sestupné linii nebo takový příbuzný manžela občana Evropské unie.

(2) Za nezaopatřenou osobu se podle odstavce 1 písm. d) se považuje občanem Evropské unie nebo jeho manželem vyživovaný cizinec, který

a) se nejdéle do 26 let věku soustavně připravuje na budoucí povolání,

b) se nemůže soustavně připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz, anebo

c) z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopen vykonávat soustavnou výdělečnou činnost.

(3) Ustanovení tohoto zákona, týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie, se obdobně použijí i na cizince, který hodnověrným způsobem doloží, že

a) je příbuzným občana Evropské unie neuvedeným v odstavci 1, pokud

1. ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen trvalý či dlouhodobý pobyt, žil s občanem Evropské unie ve společné domácnosti,

2. je občanem Evropské unie vyživovaný, nebo

3. se o sebe z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nedokáže sám postarat bez osobní péče občana Evropské unie, anebo

b) má s občanem Evropské unie trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žije s ním ve společné domácnosti.

(4) Ustanovení tohoto zákona týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie se použijí i na cizince, který je rodinným příslušníkem státního občana České republiky.“

[17] Ustanovení § 15a zákona o pobytu cizinců definuje rodinného příslušníka občana Evropské unie dle odstavce prvního jako manžela, nebo jako rodiče, jde-li o občana Evropské unie mladšího 21 let, kterého vyživuje a se kterým žije ve společné domácnosti, nebo jako dítě mladší 21 let nebo takové dítě manžela občana Evropské unie nebo jako *nezaopatřeného přímého příbuzného ve vzestupné nebo sestupní linii nebo takový příbuzný manžela občana Evropské unie*. Za **nezaopatřenou osobu** se považuje takový cizinec dle ustanovení § 15a odst. 2 zákona o pobytu cizinců, který se nejdéle do 26 let věku soustavně připravuje na budoucí povolání, nebo se *nemůže soustavně připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz, anebo z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopen vykonávat soustavnou výdělečnou činnost*.

[18] Žalobkyně nesplňuje podmínky pro to, aby byla považována za rodinného příslušníka občana EU dle ustanovení § 15a odst. 1 písm. a), b), c) zákona o pobytu cizinců. V případě žalobkyně se nejedná o manžela nebo o rodiče občana mladšího 21 let, kterého by vyživovala a žila s ním v jedné domácnosti, ji samotnou nelze považovat za dítě ve smyslu citovaného ustanovení.

[19] Žalobkyně nesplňuje ani podmínku nezaopatřenosti dle ustanovení § 15a odst. 1 písm. d) zákona, jelikož se u žalobkyně nejedná o případ, kdy kvůli nemoci nevykonává výdělečnou činnost [§ 15a odst. 2 písm. b) zákona], jelikož je ve starobním důchodě a nejedná se ani o situaci dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, kvůli kterému není schopna vykonávat soustavnou činnost [podle § 15a odst. 1 písm. d) zákona ve spojení s § 15a odst. 2 písm. c) zákona].

[20] Soud nedospěl na základě podané žaloby k závěru, že zdravotní stav žalobkyně je dlouhodobě nepříznivý. Žalobkyně se aktuálně nachází v důchodovém věku, který jistě nelze samostatně považovat za nemoc či úraz, který jí brání vykonávat soustavnou činnost.

V případě žalobkyně se nejedná ani o **dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav** tak, jak je definován dle ustanovení § 3 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění účinném pro projednávanou věc jako stav (dále též „zákon o sociálních službách“), který podle poznatků lékařské vědy trvá nebo má trvat déle než 1 rok, a který omezuje funkční schopnosti nutné pro zvládání základních životních potřeb. Zákon o sociálních službách dále definuje jednotlivé stupně dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, který však žalobkyně ničím nedoložila. Nelze odkazovat pouze na důchodový věk a stáří žalobkyně spolu s doložením anamnézy, která pouze popisuje neurologické problémy, aniž by jakkoliv dokládala dopad těchto neurologických problémů do života žalobkyně, resp. to, jak uvedené neurologické problémy snižují kvalitu jejího života. Dle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále též „zákon o důchodovém pojištění“) ustanovení § 26 se za dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav považuje zdravotní stav, který omezuje tělesné, smyslové nebo duševní schopnosti pojištěnce významné pro jeho pracovní schopnost, pokud tento zdravotní stav trvá déle než 1 rok nebo podle poznatků lékařské vědy lze předpokládat, že bude trvat déle než 1 rok. Degradace tělesných funkcí včetně neurologických je jistě příznakem vyššího věku každého jedince. Nelze proto odkazovat pouze na určité choroby bez prokázání jejich reálného dopadu.

[21] Žalobkyni tak nelze podřadit ani pod písm. d) výše uvedeného ustanovení, jelikož se nejedná o nezaopatřenou osobu.

[22] Dle ustanovení § 15a odst. 3 písm. a) bod 1. zákona o pobytu cizinců nelze žalobkyni také považovat za rodinného příslušníka občana Evropské unie, jelikož neměla povolen trvalý či dlouhodobý pobyt.

[23] Na žalobkyni by bylo možné aplikovat ustanovení § 15a odst. 3 písm. a) bod 2 zákona o pobytu cizinců v souvislosti s definicí dle Směrnice 2004/38/ES čl. 2 odst. 2 písm. d) - predek v přímé linii, který je vyživovanou osobou. Podmínka závislosti na výživě je však na základě rozhodnutí Nejvyššího správního soudu nedostatečně zjištěná. Pokud by závislost na výživě byla zjištěna, lze na situaci žalobkyně aplikovat ustanovení § 15a odst. 3 písm. a) bod 2 zákona o pobytu i cizinců a lze na žalobkyni pohlížet jako na rodinného příslušníka občana EU. Řízení předcházející vydání žalobou napadeného rozhodnutí tak trpí zásadní vadou spočívající v tom, že skutkový stav vyžaduje zásadní doplnění ve smyslu § 76 odst. 2 písm. b) s. ř. s.

[24] Jelikož je zdejší soud vázán dle ustanovení § 110 odst. 4 s.ř.s. právním názorem Nejvyššího správního soudu a ten má za to, že nebyla dostatečně zjištěna závislost na výživě, zdejšímu soudu nezbyvá než zavázat správní orgán k doplnění skutkového stavu. Správní orgán bude povinen v navazujícím řízení doplnit zjištěný skutkový stav o takové skutečnosti, které vyvrátí či potvrdí tvrzenou závislost na výživě mezi žalobkyní a jejím zetěm.

[25] Dle ustanovení § 15a odst. 3 písm. a) bod 3. zákona o pobytu cizinců se nejedná o osobu, která by se neobešla bez osobní péče občana Evropské unie z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, jelikož záznamy o zdravotním stavu žalobkyně nevykazují žádné znaky, které by splňovaly podmínky pro nutnost každodenní osobní péče jiné osoby.

Na žalobkyni nelze aplikovat ustanovení § 15a odst. 3 písm. a) bod 3. zákona o pobytu cizinců.

[26] Ustanovení § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců zní: „*Ustanovení tohoto zákona, týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie, se obdobně použijí i na cizince, který hodnověrným způsobem doloží, že má s **občanem Evropské unie trvalý vztah obdobný vztahu rodinnému a žije s ním ve společné domácnosti.***“ Zákon tak stanoví dva okruhy osob, na které aplikuje ustanovení o rodinném příslušníkovi občana EU – osoby za rodinné příslušníky výslovně označené a osoby ve vztahu obdobném rodinnému (za splnění podmínky trvalosti vztahu a soužití ve společné domácnosti).

[27] Nejvyšší správní soud se ve svém rozhodnutí č. j. 5 As 6/2010 - 63 ze dne 16. 4. 2010, zabýval otázkou, zda do okruhu osob, na které lze, dle zákona o pobytu cizinců, aplikovat ustanovení o rodinném příslušníkovi, patří osoby ve vztahu bratranec – sestřenice. Nejvyšší správní soud uzavřel, že nikoliv, neboť zde není vztah zákonem výslovně považovaný za rodinný, kterému by byl vztah bratranec – sestřenice obdobný, tedy se kterým by měl některé charakteristické znaky shodné. V právní větě citovaného rozhodnutí je závěr vyjádřen takto: „*Vztah obdobný vztahu rodinnému [§ 15a odst. 4 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců] musí být definován tak úzce, jak je definován vztah rodinný, musí se proto jednat o vztahy analogické vztahům mezi rodinnými příslušníky, tak jak je citovaný zákon v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES vymezuje. Za vztah rodinný je považován vztah rodiče - děti, prarodiče - děti. Za rodinného příslušníka, tudíž ani za vztah rodinný, není považován vztah bratr-sestra, tím méně lze potom za takový vztah, resp. vztah obdobný rodinnému, považovat vztah bratranec - sestřenice.*“

[28] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES vymezuje vztah rodinný v čl. 2 odst. 2 takto: „*Pro účely této směrnice se rozumí "rodinným příslušníkem" a) manžel nebo manželka; b) partner, se kterým občan Unie uzavřel registrované partnerství na základě právních předpisů členského státu, zachází-li právní řád hostitelského členského státu s registrovaným partnerstvím jako s manželstvím, v souladu s podmínkami stanovenými souvisejícími právními předpisy hostitelského členského státu; c) potomci v přímé linii, kteří jsou mladší 21 let nebo jsou vyživovanými osobami, a takoví potomci manžela či manželky nebo partnera či partnerky stanovení v písmenu b); d) **předci v přímé linii, kteří jsou vyživovanými osobami, a takoví předci manžela či manželky nebo partnera či partnerky stanovení v písmenu b).***“

[29] Aby bylo možno na tchyni občana EU aplikovat ustanovení zákona o pobytu cizinců týkající se rodinného příslušníka, je nutno nejprve zkoumat, zda tento vztah má s některým z definovaných rodinných vztahů společné znaky. Společným znakem osob definovaných jako rodinní příslušníci občana EU podle zákona o pobytu cizinců je jejich příbuzenství – buď založené (manžel/manželka) nebo pokrevní, u kterých zákon dále rozlišuje, zda jde o rodiče - děti nebo další příbuzné ve vzestupné a sestupné linii. V rámci Směrnice 2004/38/ES za vztah rodinný lze považovat vztah tchyně a zetě v případě, že by bylo dostatečně doloženo, že je vyživována a že společně sdílejí domácnost.

[30] Zdejší soud zdůrazňuje, že ustanovení § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců obecně nelze aplikovat na všechny vztahy, které nespadají do kategorie rodinného příslušníka (rodinného příslušníka jak podle zákona o pobytu cizinců, tak dle Směrnice 2004/38/ES). Ustanovení stanovuje podmínky, které musí být splněny a to, že se musí jednat o vztah obdobný rodinnému, musí se jednat o vztah trvalý a musí spolu žadatel a občan EU žít ve společné domácnosti.

[31] Dle zdejšího soudu nelze na žalobkyni aplikovat ustanovení § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Žalobkyně nesplňuje ani jednu z podmínek pro možnost aplikace ustanovení § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců, jelikož se nejedná o trvalý vztah a nesdílí společnou domácnost. Žalobkyně nedoložila trvalost vztahu, úzkou citovou vazbu apod. Dle zdejšího soudu v tomto případě nelze hovořit o vztahu trvalém, tedy o splnění podmínky druhé, protože se jedná o vztah, ve kterém se žalobkyně ocitla mimo vlastní vůli a není zde zákonem vyžadovaná silná a úzká citová vazba, která by trvala do budoucna. Trvalým vztahem je třeba myslet vztah, který je dobrovolný, vzniká na základě úzké citové vazby s myšlenkou trvalého soužití, s myšlenkou vzájemné závislosti a potřebou vytvořit vztah, který by se mohl za splnění jiných podmínek, považovat za rodinný. Žalobkyně nesplňuje ani podmínku společného soužití. Společná domácnost vykazuje znaky společného dělení nákladů, trvalosti a podílení se na veškerých společných záležitostech. Ani jednu z výše uvedených podmínek žalobkyně v rámci správního řízení nedoložila a nelze ji tak považovat za rodinného příslušníka dle § 15a odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců.

V. Shrnutí a náklady řízení

[32] Řízení předcházející vydání žalobou napadeného rozhodnutí trpí zásadní vadou spočívající v tom, že skutkový stav vyžaduje zásadní doplnění ve smyslu § 76 odst. 2 písm. b) s.ř.s. S ohledem na vše shora uvedené soud shledal žalobu důvodnou a napadené rozhodnutí zrušil dle ustanovení § 78 odst. 1 s.ř.s.

[33] Výrok o náhradě nákladů řízení ve vztahu mezi účastníky je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 věta první s.ř.s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníku, který ve věci úspěch neměl. Jelikož byla úspěšná žalobkyně zastoupena advokátem, tak jí přísluší právo na náhradu nákladů řízení dle Vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění k datu podání jednotlivých podání (§ 15 advokátního tarifu), které představuje odměna za právní zastoupení advokátem (tarifní hodnota dle § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu v účinném znění) a to za 4 úkony právní služby dle § 11 odst. 1 advokátního tarifu (převzetí zastoupení, žaloba, replika, kasační stížnost) a 4x režijní paušál dle § 13 advokátního tarifu, celkově ve výši vyčíslené na částku 20.400 Kč, tj. 24.684 Kč vč. DPH. Žalobkyni pak dále náleží zaplacený soudní poplatek ve výši 3.000 Kč a soudní poplatek za podanou kasační stížnost ve výši 5.000 Kč. Vše tedy celkem vyčísleno na částku 24.456 Kč.

[34] Pokud jde o výrok IV. tohoto rozhodnutí, tak podle položky č. 20 sazebníku poplatků, který tvoří přílohu zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, činí soudní poplatek za

návrh na přiznání odkladného účinku ve správním soudnictví 1.000 Kč, a to za každé ze žalobou napadených rozhodnutí (§ 6 odst. 9 citovaného zákona). Povinnost zaplatit soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku vzniká dnem právní moci rozhodnutí, jímž byla navrhovatelce uložena povinnost soudní poplatek zaplatit [podle § 4 odst. 1 písm. h) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, *per analogiam*]. Vzhledem k tomu soud uložil žalobkyni povinnost zaplatit soudní poplatek za podání návrhu ze dne 8. 2. 2016. Splatnost poplatku byla stanovena podle § 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích.

Soudní poplatek lze zaplatit:

- vylepením kolků na podání adresovaném Krajskému soudu v Brně ke spisové značce 32 A 74/2014 nebo
- bezhotovostně převodem na účet soudu číslo: 3703 – 5720621/0710, vedený u České národní banky, pobočka Brno. Závazný variabilní symbol pro identifikaci platby je: 5393207440.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Kasační stížnost je nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

V Brně dne 25. dubna 2017

JUDr. Jaroslava Skoumalová
předsedkyně senátu